

Palau de la Música Catalana. Lluís Domènech i Montaner.

1. Documentació general:

1.1.Nom de l'obra: Palau de la Música Catalana.

1.2.Autor i biografia: Lluís Domènech i Montaner. Arquitecte, historiador de l'art i polític, va presidir l'assemblea de la Unió Catalanista que va redactar les Bases de Manresa. És un dels arquitectes modernistes més destacats, que amb edificis com la Cafeteria de l'Exposició Universal de 1888 (el Castell dels Tres Dragons), la Casa Amatller o el conjunt de l'Hospital de Sant Pau; realitza algunes de les construccions més característiques d'aquest estil a casa nostra.

1.3.Cronologia: 1905-1908 (remodelat parcialment, de manera respectuosa, per Òscar Tusquets entre 1982 i 2004).

1.4.Localització: Barcelona.

1.5.Estil: modernisme.

1.6.Materials: ferro, maó, pedra artificial, vidre, ceràmica, mosaic, i altres menors.

1.7.Sistema constructiu: arquitevat i de volta.

1.8.Dimensions:

2. Context històric de l'obra:

A Catalunya, el modernisme és l'estil artístic acceptat per una burgesia que ha vist com el seu projecte per a Espanya ha quedat reduït a la defensa del proteccionisme, i que acabarà articulant un catalanisme polític reformador. Essent Barcelona la ciutat més gran d'Europa que no és capital d'un Estat, cases i palaus fan la funció d'embelliment urbà que en d'altres indrets, com el París d'Hausman, és dirigida per l'Estat.

3. Anàlisi formal:

3.1.Planta-espai: l'edifici s'aixeca sobre un solar irregular, que havia quedat lliure encaixat dins la trama urbana. Per això la planta és irregular i lleugerament trapezoidal. A la part més estreta d'aquest trapezi hi ha l'escenari. La resta de l'edifici és ocupada per l'auditori i les oficines. La sala de concerts és concebuda com un espai únic, com una caixa de vidre d'una sonoritat excel·lent. Això es deu a una opció estructural, i és que, per bé que des de fora no ho sembli, és un exemple d'arquitectura del ferro. Per tant, es poden estalviar les parets mestres. I també a una que trenca amb la tradició: la boca de l'escenari no està tancada en la seva part superior per un arc. S'ha dit sovint que la unicitat de l'espai de la sala està inspirat en la tradició gòtica catalana, tal com es pot veure a la Catedral de Girona o a Santa Maria del Mar.

3.2.Elements de suport i suportats: els suports és una estructura metàl·lica, ajudada secundàriament per parets, pilars (com els de l'entrada) i arcs. Els elements suportats són bigues, revoltos a la catalana¹ i l'enorme claraboia central de vidre.

¹ Petites voltes de quart de canó fetes amb maó, que aporten resistència i lleugeresa.

3.3.Espai exterior: 3.3.1. volums, 3.3.2.urbanisme, 3.3.3.façanes: Originalment, els volums exteriors no s'apreciaven, donada l'estretor i densitat de la trama urbana en aquella part del barri de Sant Pere del centre de la ciutat. La remodelació actual permet apreciar el paral·lelepípede d'un dels costats. La manca d'espai també determina la façana, de manera que l'element principal de la mateixa, el grup escultòric de Blay, una al·legoria de la música catalana, està fent cairell en el xamfrà.

3.4.Espai interior: il·luminació: s'obté mitjançant l'esmentada claraboia.

3.5.Decoració: exhuberant, en la qual van treballar els millors artistes del seu temps (els vitrallers Rigalt i Granell; els mosaicistes Maraghiano, Bru i Queron; els escultors Gargallo, Arnau i Blay) consisteix a l'exterior en els ja esmentats motius vegetals, mosaics i bust de músic, que es combinen a la paret i amb els arcs ogivals entrellaçats, fets de totxana, i les grans reixes de ferro forjat. A l'interior la decoració vol reforçar la unitat de l'espai, un *horror vacui continuum* d'escultura, pintura, vitralls, mosaics, esgrafiats, etc.L'element cabdal de la sala, l'escenari, està decorada amb trencadís vermell, mosaic i escultures de figures femenines que toquen instruments musicals.Separant auditori i escenari, dues columnes adossades aparellades estan precedides d'un bust, a cada cantó, de Clavé (en homenatge a la música popular) i de Beethoven, ambdós obra de Gargallo. Ben característica de la unió de les arts majors i les menors pròpia del modernisme, presideix la sala de concerts una gran claraboia de vitralls, on hi ha representades nimfes. Entre els laterals i els sostres, decoració de transició que recrea voltes de ventall a l'anglesa. Als laterals, més escultures de Gargallo, representant les valquíries de Wagner, enmig d'un decoració molt complexa: columnes recobertes de mosaic, amb capitells florals, vitralls als finestrals, ceràmica, esgrafiats, etc.

4. Interpretació:

4.1.Elements propis de l'estil: aportar raons que justifiquin l'adscripció estilística: aparença historicista per fora, ús de nous materials i tècniques a nivell estructural: aquesta és una de les principals característiques del modernisme a casa nostra, fet a les acaballes del moviment, quan ja apareixen les veus que acabarien duen al racionalisme. També ho és, i tot plegat està present al Palau, la concepció orgànica de l'edifici; l'abundant decoració en què es barregen les arts majors i menors, les belles arts i les aplicades; i en què la inspiració de la naturalesa, particularment la vegetal, és molt important. Les línies rectes predominen per sobre de les corbes.

4.2. Funció i la seva relació amb la forma: la unitat del gran espai interior té present no només la racionalitat estructural i el sentit simbòlic de comunió, sinó que persegueix la millor visibilitat possible (en contrast amb el Liceu, per exemple) i una acústica molt remarcable.

4.3. Contingut i significació: elements simbòlics, etc.: essent una obra encarregada pel president de l'Orfeó Català, l'edifici havia de complir un

paper de temple de la música nacional, i d'aquí les referències escultòriques a les arrels de la música catalana. En el fons, el Palau és el programa del catalanisme polític aplicat a la música.

4.4. Relació de la construcció amb l'època: en un moment en què el catalanisme polític està intentant bastir l'embrió d'un aparell d'Estat, i en què la ciutat de Barcelona creix fins a omplir a la pràctica les funcions de capital d'un país que existeix però no és, el modernisme construirà els primers edificis d'aquest projecte políticocultural: l'Hospital de la Santa Creu, el Conservatori, el Parc Güell, el mateix Palau.

5. Trascendència de l'obra: durament criticat pels promotors de l'arquitectura del segle XX, el *palau de la quincalleria catalana* va córrer en algun moment perill d'enderroc, fins que el 1997 la UNESCO el va declarar Patrimoni de la Humanitat.
6. Comentari personal (si s'escau): i tant, si n'és de personal, comentari: el paper de Clavé és ben significatiu de com el catalanisme polític reinterpreta els seus precursors quan aquests no són el que hom pot considerar gent d'ordre: només cal recordar els avatars del monument a Clavé i els seus trasllats successius.

Catalogació | [Anàlisi material](#) | [Descripció](#) | [Estructura](#) | [Context](#) | [Síntesi](#)

Palau de la Música Catalana

Catalogació

Autor: Lluís Domènech i Montané (1850-1923).

Denominació: Palau de la Música Catalana. És monument nacional.

Situació: Carrer de Sant Pere Més Alt cantonada amb el carrer d'Amadeu Vives, de Barcelona.

Per ampliar la informació podeu llegir *El Palau de la Música Catalana*, d'Antoni Sàbat.

Editorial El Escudo de Oro. Les imatges d'aquest treball pertanyen a aquest llibre.

Visites. Escoles: 93-325 98 00, Públic en general: 93-268 10 00.

Aquests materials han estat preparats per [Frederic Chordá](#).